

1. Kohdentaminen ja kontakti

- Saa aikaan kuulumotivaation ja pitää sitä yllä.
- Suhteuttaa esityksensä verbaalin ja nonverbaalin sisällön ja esityksen näkökulman kuulijoittensa sekä tehtävälle asetetun tavoitteen mukaan.
- Ilmentää kontaktia katseella, sijoittumisella ja asennolla.

Kiitettävät taidot 5 Puhuja saa kuulijansa kiinnostumaan näkemyksestään ja pystyy erinomaisesti ylläpitämään kuulijoittensa mielenkiinnon koko puheenvuoronsa ajan. Vuorovaikutuksen ylläpitäminen ei tuota vaikeuksia. Puhuja ilmentää tarkoituksenmukaisella tavalla kontaktiaan katseella ja sijoittumisella. Hän on valinnut esityksensä sisällön juuri tämän kuulijakunnan ja tilanteen mukaan.	Hyvin hyvät taidot 4 Kohdentamisen ja kontaktin taidot ovat enimmäkseen tasoltaan kiitettävät mutta eivät yllä aivan samalle tasolle.	Hyvät taidot 3 Puhuja saa kontaktin kuulijoihinsa ja pystyy ylläpitämään vuorovaikutusta lähes koko esityksensä ajan. Puhuja suhteuttaa sisällön kuulijoittensa mukaan. Kuulijoita, heidän kiinnostuksenkohteitaan tai tarpeitaan ei vielä kuitenkaan riittävästi oteta huomioon.	Tyydyttävät taidot 2 Kohdentamisen ja kontaktin taidot ovat enimmäkseen hyvää tasoa mutta eivät yllä aivan samalle tasolle.	Välttävät taidot 1 Puheenvuoroa ei riittävästi kohdenneta kuulijoille, vaan se jää sisällöltään yleiseksi tai puhuja saa vain ajoittain kontaktin kuulijoihinsa. Puheenvuorossa ei oteta juurikaan huomioon kuulijoiden tai tilanteen asettamia vaatimuksia.
--	---	---	---	--

2. Puheenvuoron rakentaminen

- Rajaa ja mitoittaa esityksensä tavoitteen ja tilanteen mukaan.
- Erilaiset ainekset, kuten esim. näkemykset ja faktatieto, jäsennetään eheäksi kokonaisuudeksi.
- Aloittaa esityksenä kiinnostavasti.
- Rakentaa esityksensä johdonmukaiseksi, jaksottaa esityksensä ja ilmaisee siirtyvänsä jaksosta toiseen. Liittää ala- ja yksityiskohdat oikeisiin pääkohtiin.
- Lopettaa esityksensä hallitusti.

Kiitettävät taidot 5 Puheenvuoron rakenne on johdonmukainen ja keskeisen sisällön välittymistä erinomaisesti tukeva. Puhuja aloittaa esityksensä innostavasti ja kiinnostavasti. Puheenvuoro etenee johdonmukaisesti ja sitä on vaivatonta seurata. Erilaiset ainekset muodostavat ehyen kokonaisuuden. Selkeällä jaksotuksella ja sujuvilla siirtymillä puhuja pystyy säilyttämään kuulijoittensa mielenkiinnon koko esityksensä ajan. Puheenvuoron lopetus on tehokas.	Hyvin hyvät taidot 4 Puheenvuoron rakentamisen taidot vastaavat enimmäkseen kiitettävän piirteitä mutta ei yllä aivan samalle tasolle.	Hyvät taidot 3 Esitys on johdonmukainen ja sitä on helppo seurata. Puheenvuoron keskeinen sisältö hahmottuu hyvin. Erilaiset ainekset muodostavat kokonaisuuden. Siirtymät osakokoonaisuudesta toiseen voivat kuitenkin vielä olla haparoivia. Puhuja aloittaa esityksensä kiinnostavasti ja hän pystyy lopettamaan esityksensä tarkoituksenmukaisesti.	Tyydyttävät taidot 2 Puheenvuoron rakentamisen taidot vastaavat enimmäkseen hyvän piirteitä mutta ei yllä aivan samalle tasolle.	Välttävät taidot 1 Puheenvuoron rakenne on pyritty laatimaan johdonmukaiseksi mutta se ei tue keskeisen sisällön välittymistä tarkoituksenmukaisella tavalla. Puhuja voi <i>esim.</i> aloittaa vakuuttavasti, mutta ajatus katkeaa tai lähtee sivupoluille tai jäsentely ei ole kaikilta osin loogista. Erilaiset ainekset sekoittuvat epäjohdonmukaisiksi tai jäävät irrallisiksi.
--	--	---	--	---

3. Puheenvuoron sisältö

- Valitsee esityksensä sisällön perustellusti.
- Tuo esiin tehtävän tavoitteen kannalta riittävästi merkittäviä näkökohtia..
- Perustelee mielipiteensä ja väitteensä riittävästi, uskottavasti ja tarvittaessa monipuolisesti.
- Hyödyntää tarvittaessa luotettavia ja tarkoitukseen sopivia tietolähteitä.

Kiitettävät taidot 5 Puhuja on koonnut puheenvuoroonsa tehtävän tavoitteen kannalta riittävästi merkittäviä näkökohtia, ja puheenvuoro on sisällöltään syvä. Puhuja ilmaisee keskeiset ajatuksensa ja niitä tukevat seikat vakuuttavasti. Hän perustelee esittämänsä seikat, ja perustelut ovat riittäviä ja tarvittaessa monipuolisia.	Hyvin hyvät taidot 4 Puheenvuoron sisältö vastaa enimmäkseen kiitettävän piirteitä mutta ei yllä aivan samalle tasolle.	Hyvät taidot 3 Puheenvuoron sisältö on koottu tehtävän tavoitteen kannalta perustellusti. Osa mukaan valituista asioista ei kuitenkaan välttämättä ole tavoitteen kannalta olennaisia. Puhuja perustelee näkökantansa. Perustelut voisivat kuitenkin olla monipuolisempia tai vakuuttavampia.	Tyydyttävät taidot 2 Puheenvuoron sisältö vastaa enimmäkseen hyvän piirteitä mutta ei yllä aivan samalle tasolle.	Välttävät taidot 1 Puhuja on koonnut puheenvuoroonsa tehtävän tavoitteen kannalta perusteltua sisältöä. Ainekset saattavat kuitenkin olla niukat, tavoitteen kannalta epäolennaiset, tai puheenvuoro liikkuu vain yleisellä tasolla. Puhuja pyrkii perustelemaan esittämäänsä näkökantoja, mutta perustelut eivät vakuuta tai niitä ei ole riittävästi. .
---	---	---	---	---

4. Ilmaisutapa

- Käyttää tarkkaa, ymmärrettävää ja ilmaisuvoimaista kieltä.
- Käyttää tilanteeseen sopivaa kieltä ja nonverbaalia ilmaisua.
- Havainnollistaa esitystään sekä kielellisesti että äänellisesti (voimakkuus, painotus, puhenopeus, tauotus jne.)
- Käyttää tarvittaessa havaintovälineitä, ja niiden käyttö on tarkoituksenmukaista.

Kiitettävät taidot 5 Puhuja hallitsee erinomaisesti tilanteeseen sopivan kielellisen ja nonverbaalisen tavan viestiä. Esityksen havainnollisuuden aste on korkea, ja sekä kielellinen että äänellinen havainnollisuus tukevat tehokkaasti tavoitteen saavuttamista. Puhuja käyttää tarvittaessa esitysgrafiikkaa tai havaintovälineitä, ja niiden käyttö on erittäin taitavaa.	Hyvin hyvät taidot 4 Ilmaisutapa vastaa enimmäkseen kiitettävän piirteitä mutta ei yllä aivan samalle tasolle.	Hyvät taidot 3 Puhuja hallitsee esiintymistyyliänsä, ja se sopii hyvin tilanteeseen. Hän havainnollistaa kielellisesti esitystään. Äänellinen havainnollisuus on riittävää. Puhuja käyttää tarvittaessa esitysgrafiikkaa tai havaintovälineitä, ja niiden käyttö on tarkoituksenmukaista.	Tyydyttävät taidot 2 Ilmaisutapa vastaa enimmäkseen hyvän piirteitä mutta ei yllä aivan samalle tasolle.	Välttävät taidot 1 Puhuja pystyy ilmaisemaan ymmärrettävästi keskeisen sisältönsä, mutta ei havainnollista esitystään riittävästi. Ilmaisutavassa voi olla ymmärtämistä haittaavia piirteitä. Esitysgrafiikan tai havaintovälineiden käyttö on epätarkoituksenmukaista (esim. liiallista) tai muuten esitystä haittaavaa..
--	--	---	--	--

Esiintymistaidot ovat

☐ kiitettävät (18-20 pistettä)
☐ hyvin hyvät (15-17 pistettä)
☐ hyvät (11-14 pistettä)
☐ tyydyttävät (7-10 pistettä)
☐ välttävät (3-6 pistettä)